

Pleidooi voor instellen strategische reserve

Schaarste jaagt gasprijs door het dak

Door EDWIN VAN DER SCHOOT

Updated 5 min geleden Gisteren, 20:35 in FINANCIËEL

De ondergrondse gasopslag van de NAM bij Norg.

© FOTO ANP / HH

Lees voor

UTRECHT - Nederland moet rekening houden met een gepeperde energierekening, zeker als Koning Winter het op de heupen krijgt. De gasproductie is gedaald en Rusland levert onvoldoende. Gevolg: halflege gasopslagen én een recordprijs voor gas op de beurs. En dat gaat de komende jaren vaker gebeuren. Consumenten moeten vrezen voor een stijging van €550 van de nota op jaarbasis voor gas en stroom, waarschuwt prijsexpert Ben Woldring. Hoog tijd voor een strategische voorraad, zeggen experts.

Het probleem van halflege gasopslagen speelt niet alleen in Nederland, maar ook bij onze buurlanden. En wie momenteel gas moet bijkopen op de beurs, betaalt daarvoor de hoofdprijs.

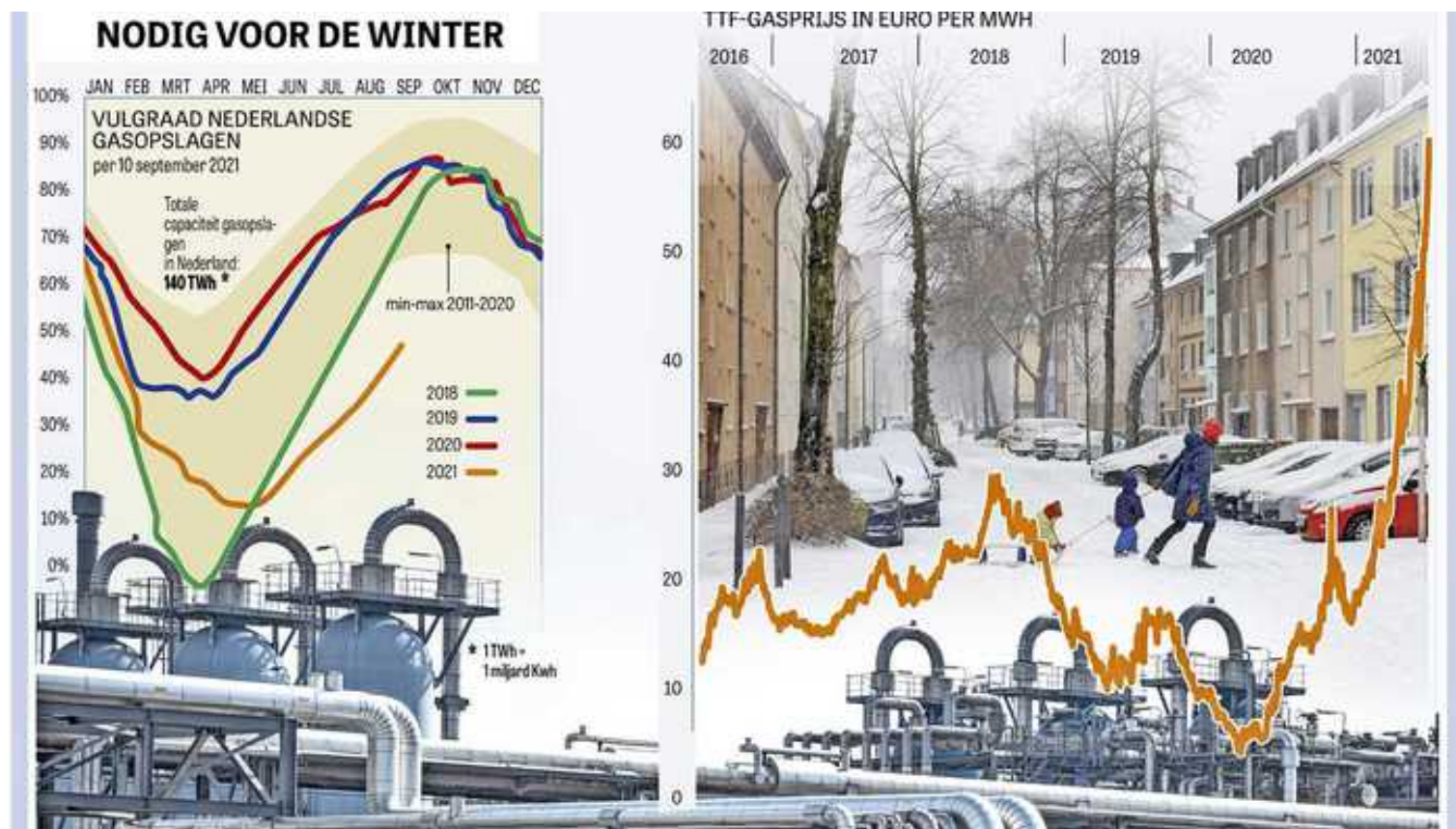
Hans van Cleef, senior energie-econoom bij ABN Amro, en prijsexpert Ben Woldring (Gaslicht.com) waarschuwden al voor de gevolgen voor de energierekening. Essent verhoogde onlangs al tussentijds de variabele tarieven, per 1 januari dreigen over de hele linie verhogingen.

Volgens Woldring moeten klanten van andere energiebedrijven rekening houden met explosief stijgende gas- en stroomtarieven per 1 januari 2022. „Als de huidige trend zo doorzet moet een gemiddeld huishouden minimaal rekening houden met een verhoging van €150 op stroom en €400 op gas. Dat is nog los van de overheidsheffingen die volgende week bekend worden gemaakt.”

Hij hoopt daarom dat het kabinet - met Prinsjesdag in het vooruitzicht - gas terug gaat nemen met het verhogen van de energiebelastingen.

Afhankelijk

Terwijl de productie uit het Groningen-veld omlaag ging, nam de Europese import van gas uit Rusland toe van ongeveer 140 miljard kuub in 2014 naar ruim 190 miljard kuub per jaar afgelopen jaar, 39% van de totale consumptie. Van den Beukel: „Europa stevent nu af op een periode waarin het nog wel afhankelijk is van olie en gas, maar deze brandstoffen zelf nauwelijks meer produceert.”

© ILLUSTRATIE TELEGRAAF

Op 21 juli meldde staatsbedrijf Gasunie, dat verantwoordelijk is voor gasopslag en transport, dat het bezorgd was om de leveringszekerheid. „Door de aanhoudend hoge gasprijzen zien we dat de commerciële gasbergingen in Noordwest-Europa minder gevuld worden”, zei topman Han Fennema.

Die gasprijzen zijn op de beurs waar gascontracten verhandeld worden alleen maar verder gestegen, naar inmiddels bijna €60 per megawattuur. Dat is driemaal de prijs die de afgelopen jaren voor zo'n eenheid gas moest worden neergeteld.

Ons land heeft drie belangrijke gasopslagen, in Bergermeer, Norg en Grijpskerk. Dat zijn echter commerciële gasopslagen van Taqa en de NAM. Het staat deze bedrijven vrij om gas te verkopen uit die opslagen. En momenteel is de markt dus vooral een uitstekende markt om te verkopen. Alleen de opslag in Norg is noemenswaardig aangevuld sinds de oproep van Fennema.

Alarm

Analisten van energiebedrijf Vattenfall sloegen afgelopen week ook alarm in een rapport over de energiemarkt: „De zorgen over mogelijke gastekorten bij een koude winter blijven bestaan. Dit komt mede doordat de huidige opgeslagen gasvoorraden nog steeds erg achterblijven bij voorgaande jaren. De markt wacht op nieuws vanuit Rusland over meer gas dat geëxporteerd zal worden richting Europa.”

De winter van 2020 duurde lang en was streng.

© FOTO ANP / HH

Gasunie denkt dat er voldoende gas is voor de winter, maar wil wel graag zien dat er op lange termijn beleid wordt gemaakt. „Wij denken dat er meer borging nodig is”, legt een woordvoerder het standpunt van het staatsbedrijf uit. Gasunie oppert het aanhouden van een nationale strategische reserve. Experts wijzen ook op de noodzaak van het afsluiten van lange termijn contracten voor de import van gas.

Oliecrisis

Europese lidstaten zijn al verplicht een strategische olievoorraad aan te houden. Die van Nederland, ingesteld na de oliecrisis van 1973, ligt in de haven van Rotterdam en wordt beheerd door het Centraal Orgaan Voorraadvorming Aardolieproducten (COVA), onderdeel van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

De tekorten in de gasbuffers hebben verschillende oorzaken. Zo is veel onderhoudswerk tijdens corona uitgesteld. Ook was de winter van 2020 zeer lang en streng, waardoor de buffers nagenoeg leeg waren in maart. Tevens kopen Aziatische landen als Japan, Korea en China vrijwel elk schip met vloeibaar aardgas (LNG) op.

Al langer speelt dat belangrijke Europese gasproducenten zoals Nederland en het Verenigd Koninkrijk veel minder zijn gaan produceren. En nu kolengestookte elektriciteitscentrales in de ban gaan, en landen als Duitsland en België ook nog eens hun kerncentrales sluiten, komt voor de productie van elektriciteit naast wind- en zonnestroom ook 'alles op gas terecht'.

In Nederland speelt bovendien de naderende sluiting van het Groningenveld. „Feitelijk was dat onze strategische reserve”, legt analist Jilles van den Beukel (HCSS) uit. Hij noemt Frankrijk en Polen als voorbeeld van landen waar de overheid bedrijven een premie betaalt om gasvoorraden aan te houden, zoals tankopslagbedrijven in Rotterdam ook een strategische olievoorraad aanhouden.

Martien Visser is lector energietransitie aan de Hanzehogeschool Groningen. Hij houdt veel energie-statistieken tot in detail bij, en constateert dat Nederland 'niets heeft geregeld'. Visser is voorstander van een 'strategische reserve'. Van den Beukel is dat ook: „Het aanhouden van een strategische reserve is ook voor aardgas een heel goed idee. Want dit gaat niet alleen deze winter spelen. We gaan mogelijk naar een decennium van gas-schaarste toe.”

Nord Stream 2

Op dit moment zijn in Nederland de gasbergingen pas voor 50% gevuld, wat ze gewoonlijk al halverwege het voorjaar zijn. Per 1 oktober zitten ze doorgaans boven de 80%. Ook de Duitsers en Oostenrijkers, andere belangrijke gasgebruikers en landen met grote opslagen, blijven met 60% en 48% achter. De Fransen hebben hun reserves wel voor 85% op peil.

De Russen spelen een opmerkelijke rol. In een jaar waarin veel te doen was om de voltooiing van Nord Stream 2, de controversiële gaspijpleiding door de Oostzee, heeft Gazprom afgelopen kwartaal een record van 510 miljard kuub gas opgepompt.

Daarvan gaat echter slechts 183 miljard kuub naar Europa, veel minder dan waar op gerekend is. Grote vraag is of het een bewust opzetje van president Poetin is, om de Europese haviken die zich tegen Nord Stream 2 keerden een toontje lager te laten zingen, door subtiel te laten merken waar het door Europa gebruikte gas ook al weer vandaan moet komen het komende decennium. Of dat Rusland gewoonweg niet meer kan leveren op dit moment.

Van den Beukel: „Analisten zijn verdeeld, maar als je het mij vraagt, kan Rusland echt wel wat meer aan Europa leveren. Heel transparant is het allemaal niet bij Gazprom.”

Energienota

Hans van Cleef, senior energie-econoom bij ABN Amro, en prijsexpert Ben Woldring (Gaslicht.com) waarschuwden al voor de gevolgen voor de energierekening. Essent verhoogde onlangs al tussentijds de variabele tarieven, per 1 januari dreigen over de hele linie verhogingen.

Volgens Woldring moeten klanten van andere energiebedrijven rekening houden met explosief stijgende gas- en stroomtarieven per 1 januari 2022. „Als de huidige trend zo doorzet moet een gemiddeld huishouden minimaal rekening houden met een verhoging van €150 op stroom en €400 op gas. Dat is nog los van de overheidsheffingen die volgende week bekend worden gemaakt.”

Hij hoopt daarom dat het kabinet - met Prinsjesdag in het vooruitzicht - gas terug gaat nemen met het verhogen van de energiebelastingen.

Terwijl de productie uit het Groningen-veld omlaag ging, nam de Europese import van gas uit Rusland toe van ongeveer 140 miljard kuub in 2014 naar ruim 190 miljard kuub per jaar afgelopen jaar, 39% van de totale consumptie. Van den Beukel: „Europa stevent nu af op een periode waarin het nog wel afhankelijk is van olie en gas, maar deze brandstoffen zelf nauwelijks meer produceert.”

 Veilig betalen

De Telegraaf

Set van Twee Splittopper Hoeslakens

- ✓ 100% jersey katoen
- ✓ Van uitstekende hotelkwaliteit
- ✓ Inkeping aan de bovenkant
- ✓ Verschillende maten

€ 17.5 ~~€ 59.99~~

[Bekijk nu](#)

[Meer van De Telegraaf Webshop](#)